

VIDENSBRIF

Ukrainske børn og unge i Danmark

I dette vidensnotat sammenfattes central viden om ukrainske børn og unge i Danmark på tværs af en række undersøgelser herunder også praksiserfaring, som SIRI har indsamlet blandt en række kommuner. Fælles for undersøgelseerne er, at de har fokus på de unges trivsel, sociale relationer, sprog, uddannelse, arbejde og betydningen af midlertidige opholdsvilkår.

Ukrainske unge befinder sig i et krydsfelt mellem ungdomsliv, integration og en hverdag præget af krigserfaringer, tab og usikkerhed om fremtiden. Forskningen peger på en grundlæggende dobbelthed: De unge udviser betydelig handlekraft, uddannelses- og arbejdsmotivation, men samtidig er deres trivsel og sociale liv markant påvirket af midlertidighed, savn og uvished om ophold i Danmark (Red Barnet & VIA, *Ung i usikkerhed*, 2024).

Hvordan påvirker særloven de unges trivsel og sociale relationer?

Særloven giver fordrevne fra Ukraine midlertidigt ophold i Danmark. Midlertidighed er derfor et gennemgående vilkår, der former de unges valg og engagement. Mange unge oplever vanskeligheder ved at investere i sociale relationer, skoleliv og fritidsfællesskaber, fordi de ikke forventer at blive i Danmark på længere sigt.

Frygten for, at opholdet er midlertidigt, fører for nogle til en form for social og uddannelsesmæssig tilbageholdenhed, hvor livet opleves som at være 'på gennemrejse' (Red Barnet & VIA, *Ung i usikkerhed*, 2024).

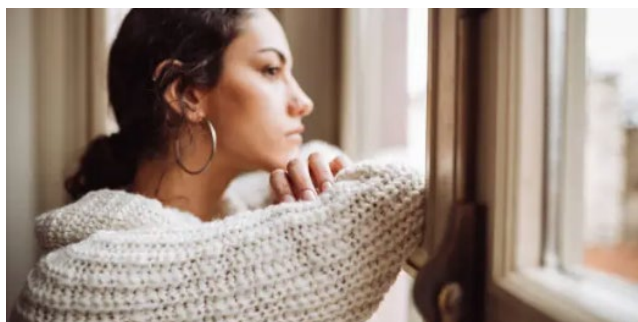
En undersøgelse fra Børns Vilkår viser, at en markant større andel af ukrainske elever oplever mistrivsel sammenlignet med danske elever. Næsten halvdelen af eleverne har højt fravær, hvilket kan skade både læring og trivsel på længere sigt (Børns Vilkår, *Trives unge ukrainske skoleelever*, 2026).

Uanset varigheden af opholdet i Danmark er det vigtigt at fokusere på stabile rammer for den enkelte og opbygge kompetencer, der kan bruges såvel i Danmark som i Ukraine.

Interne forskelle blandt de ukrainske unge viser imidlertid, at unge fra familier, der forventer at blive i Danmark, engagerer sig oftere i skole og sociale fællesskaber, lærer dansk hurtigere og opbygger relationer til danske unge. Omvendt har unge fra familier med et udtalt korttidsperspektiv større risiko for lav motivation og social isolation (Red Barnet & VIA, *Ung i usikkerhed*, 2024). Det samme er tilfældet for nogle af de unge mænd, der er kommet alene til Danmark uden familie og netværk (SIRI, 2026).

Ensomhed og sociale relationer

Ensomhed fremstår som en central kilde til mistrivsel. Mange unge har mistet store dele af deres sociale netværk som følge af flugt og adskillelse fra venner og familie. De føler sig isolerede i klassefællesskabet og har svært ved at blive en del af sociale netværk (Børns Vilkår, *Trives unge ukrainske skoleelever*, 2026).

Et aktivt ungdomsliv i Ukraine er for mange blevet erstattet af en langt smallere omgangskreds i Danmark (Rambøll, *Fra Ukraine til Danmark*, 2023: 14–15). Digital kontakt til venner i Ukraine giver en vis følelsesmæssig støtte, men fungerer kun som et delvist erstatningsfællesskab og kan samtidig forstærke savnet (Rambøll, *Fra Ukraine til Danmark*, 2023).

Trygge læringsmiljøer, mentorordninger og tæt relationelt samarbejde kan mindske ensomhed og styrke deltagelse i fællesskaber.

I skole- og uddannelsessammenhænge bliver ensomhed særligt synlig, fordi sproglige barrierer og usikkerhed gør det vanskeligt at indgå i eksisterende fællesskaber.

Mange unge søger derfor primært fællesskab med andre ukrainere for at finde tryghed og genkendelighed. Dette giver støtte, men kan samtidig begrænse adgangen til danske ungdomsnetværk Red Barnet & VIA, *Ung i usikkerhed*, 2024).

Integrer sprog i fællesskaber og synliggør gevinster i forhold til uddannelse og netværk.

Tilknytning til Danmark

Sprog som nøgelfaktor

Sprog spiller en afgørende rolle for både trivsel, uddannelse og sociale relationer. Flere unge har oplevet demotivation i forhold til at lære dansk, fordi de i de første år forventede at vende tilbage til Ukraine eller flytte videre til et andet land (Red Barnet & VIA, *Ung i usikkerhed*, 2024). Senest har Børns Vilkår dog fundet, at flere ser deres fremtid i Danmark og derfor ønsker at lære dansk, men at manglende dansk kundskaber og manglende faglig støtte gør det vanskeligt både at følge undervisningen og få sociale relationer (Børns Vilkår, *Trives unge ukrainske skoleelever*, 2026).

Samtidig viser analyserne, at unge, der opnår dansk kundskaber, oplever større tilknytning til Danmark og lettere adgang til uddannelse, arbejde og sociale fællesskaber (Rambøll, *Fra Ukraine til Danmark*, 2023).

Beskæftigelse

Flere undersøgelser viser, at unge voksne ukrainere generelt har høj motivation for arbejde og relativt høj beskæftigelse sammenlignet med andre flygtningegrupper. Mange ønsker at komme hurtigt i ordinært job og er opmærksomme på at få et rigtigt arbejde fremfor at komme i et praktikforløb (SIRI, 2026). Dette gælder særligt unge kvinder, som ofte har erhvervserfaring fra Ukraine og orienterer sig mod brancher med stor efterspørgsel, herunder restauranter og butikker.

Beskæftigelse kan dog kun give en vis beskyttelse mod psykisk mistrivsel. Unge med PTSD-symptomer eller højt stressniveau har dog vanskeligere ved både at finde og fastholde job, og deres mentale helbred påvirker funktionsevne og stabilitet i hverdagen. Manglende stabilitet i opholdsgrundlaget kan forværre disse udfordringer yderligere. (CUF, *Ukrainske børn, unge og forældre i folkeskolen*, 2024).

Inddrag civilsamfundsaktører, som gennem tilbud fremmer sociale netværk og sproglig udvikling.

Aktørbaserede tilgange og praksisnære indsatser

Flere civilsamfunds- og praksisaktører arbejder målrettet med at understøtte ukrainske unges trivsel, fællesskaber og deltagelse i foreningslivet. Dansk Flygtningehjælp (DRC) peger desuden i sine analyser på betydningen af trygge læringsmiljøer, fleksible skolemodeller og en tæt kobling mellem profes-

sionelle, forældre og unge for at styrke trivsel og deltagelse blandt ukrainske børn og unge i skolen (DRC, 2023).

Ungdomsrettede programmer som *Empowering Ukrainian Youth (Crossing Borders)* arbejder med ungdomshubs, mentorordninger og fællesskabsbaserede aktiviteter, der har til formål at styrke unges sociale netværk, sproglige kompetencer og handlekraft. Erfaringer fra disse indsatser peger på, at åbne tilbud og relationelle fællesskaber kan fungere som et vigtigt supplement til formelle uddannelses- og integrationsindsatser, særligt for unge, der oplever isolation eller manglende tilknytning til skole og arbejdsmarked.

Disse aktørbaserede tilgange bidrager med viden om, hvordan unges ressourcer kan mobiliseres, selv under vilkår præget af midlertidighed, og understreger betydningen af stabile relationer, ungdomsfællesskaber og meningsfuld deltagelse i hverdagslivet.

